

NAŠE TÉMA • NAŠE TÉMA • NAŠE TÉMA • NAŠE TÉMA • NAŠE TÉMA

Hovoříme s advokátkou
Mgr. et Mgr. Alenou Vlachovou

ZASTUPUJI ZADLUŽENÉ DĚTI Z DĚTSKÝCH DOMOVŮ, NEBO DĚTI V PĚSTOUNSKÉ PÉČI

MGR. ET MGR. ALENA VLACHOVÁ JE ADVOKÁTKA A PARTNERKA PRAŽSKÉ ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘE VEPŘEK CASKA VLACHOVÁ. ZAMĚŘUJE SE ZEJMÉNA NA ŘEŠENÍ SPORŮ VE VŠECH OBLASTECH CIVILNÍHO PRÁVA. JE ROVNĚŽ ZAKLADATELKOU PROJEKTU DĚTI BEZ DLUHŮ. A PRÁVĚ O ZADLUŽENÝCH DĚTECH JSME S NÍ HOVOŘILI.

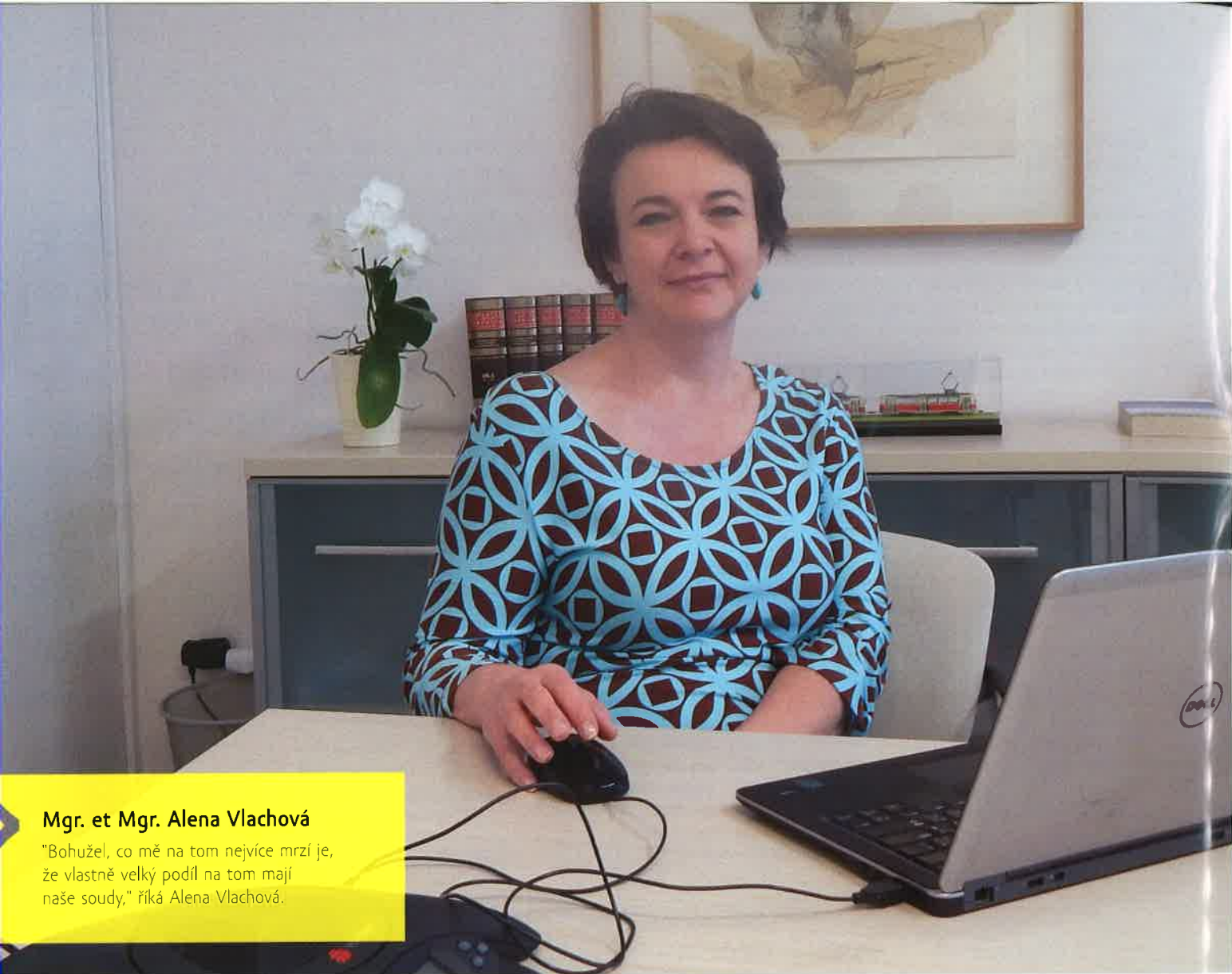
TEXT: KAREL ŽÍTEK, FOTO: KN

Jak dlouho se problematikou zadlužených dětí zabýváte?

Zabývám se tím skoro čtyři roky.

Co vás k tomu přivedlo?

Přivedla mě k tomu úplná náhoda. Jednou jsem četla

Mgr. et Mgr. Alena Vlachová

"Bohužel, co mě na tom nejvíce mrzí je, že vlastně velký podíl na tom mají naše soudy," říká Alena Vlachová.

K zadluženým dětem jsem se dostala úplně náhodou

v jednom časopise článek o advokátovi panu JUDr. Sokolovi, jehož advokátní kancelář zastupovala Dopravní podnik hlavního města Prahy v souvislosti s vymáháním pokut za jízdy "na černo". Redaktor v článku citoval nějaké jeho vyjádření. Bylo to v době, kdy se již více začalo psát o tom, že u nás významně roste počet lidí v exekuci a že se z toho nemohou dostat, protože rostou náklady řízení a tím pádem i jejich dluhy. Hodně se o tom začalo mluvit a byly snahy umožnit lidem oddlužení. JUDr. Sokol se vůči tomu vymezoval a říkal, že to je nesmysl a hlavně mají být chráněna práva věřitelů, protože když si někdo "nasekal" dluhy, tak ať je zticha a platí. Týden na to jedna paní do rubriky čtenářů tohoto časopisu napsala, že s touto zásadou souhlasí a když si někdo "naseká" dluhy, tak ať je platí. Dále napsala, že ví o lidech, kteří mají dluhy, za které vůbec nemohou a že jí to připadá nespravedlivé. Jde o děti z dětských domovů, které mají dluhy na poplatcích za komunální odpad. Ona se to snažila řešit a všichni právníci jí řekli, že s tím není možné nic dělat, protože takový je zákon a že by byla ráda, kdyby jí někdo poradil, třeba takový odborník jako je JUDr. Sokol, který se v tom určitě dobře vyzná. A mohl by jí poradit, jestli by se s tím nedalo něco dělat.

Co bylo dál?

Mně se její dopis velmi líbil a zjistila jsem, že je to ředitelka dětského domova v Boskovicích. Hned jsem ji tam zavolala. Říkala jsem, že se mi to moc líbilo a že bych se pokusila jí pomoci. Já jsem ji požádala, aby mi věc poslala a že s ní něco uděláme. Takže jsem se k zadluženým dětem dostala úplně náhodou.

Pomohla jste?

Tehdy jsem si myslela, že je to pochybení úředníka v jednotlivém případě. Nenapadlo mě, že je to systémová chyba. Říkala jsem si, že nějaký úředník si něco špatně vyložil v zákoně a vymáhá dluh na dětech. Vyřešíme jeden, dva případy, kdy došlo k omylu, a tím to bude vyřízené. Ukázalo se, že tomu tak není. Když jsem si přečetla zákon o místních poplatcích, zjistila jsem, že je to úplný paskvil a systémová chyba, praxe rozšířená plošně po celé republice. Bylo mi jasné, že když budu bojovat v těch jednotlivých případech, tak s tím bude spousta práce a bude to na "dlouhé lokte". Tak vedle toho, že jsem bojovala v jednotlivých případech, tak jsem si říkala, že se musí změnit zákon – to jinak nejde. To je jedna věc, že jsem se snažila prosadit novelu zákona o místních poplatcích, což se asi po třech letech podařilo. Druhá věc je, že jsem obeslala dětské domovy s dotazem jestli tam děti mají podobné problémy. A pokud ano, že je budu zastupovat. Některé domovy se mi ozvaly a také se mi začaly ozývat s exekucemi za jízdy dětí "na černo". Takže zastupuji i je.

Nyní se zeptám dost ošklivě. Děti jistě nejsou lukrativní klienti...

Samozřejmě, že nejsou. Nejen, že na tom nic nevydělám, ale naopak jsou s tím stovky hodin práce. Náklady na to hradí naše advokátní kancelář tím, že se tomu věnuji já a ještě další můj kolega. Trávíme čas touto prací místo toho, abychom náš čas trávili prací pro platící klienty. Samozřejmě tím to naše kancelář dotuje. A kromě toho jsou značné náklady spojené s tím, že musím jít k soudu.

Snažila jsem se prosadit novelu zákona o místních poplatcích

V tomto smyslu mne pobavila jedna advokátka, která zastupovala Plzeňské městské dopravní podniky, která mi u soudu říkala: "Vy na zastupování dětí dostáváte od státu nějaké dotace...". A já jsem jí řekla: "Ne. Já to dělám, protože chci. Mohu si to dovolit, protože my jsme velice úspěšná advokátní kancelář. Máme dostatek platících klientů a nemáme zapotřebí žít se tím, že vedeme exekuce proti dětem."

Zastupujete jen děti, jejichž rodiče za ně neplatili za svoz odpadu, a potom ty, které jely dopravními prostředky na černo?

Zastupuji děti z dětských domovů, nebo děti v pěstounské péči. Má kapacita je omezená a dělám to dobrovolně na základě mého vlastního rozhodnutí. Já sama jsem si to takto omezila, protože více bychom stejně nezvládli. Za druhé. Na mne se někdy obrazejí lidé s tím, že za svoje děti nezaplatili poplatek, jsou v exekuci a chtějí, abych jim pomohla. Já jim říkám: "Nezlobte se, jste jejich rodiče, máte vyživovací povinnost a vaší povinností bylo ten poplatek zaplatit. A pokud vy jste to neudělali, tak jste způsobili, že vaše dítě je v exekuci. Tak to za vaše dítě zaplatte, protože za ně máte odpovědnost vy." Já jsem se rozhodla pomoci dětem, které jsou na tom tak, že se jejich rodiče o ně nestarají. Nejsem tu od toho, abych se starala o jejich rodiče, že nezaplatili 500 Kč za dítě. Mám také dítě a platím za ně. Nikdy jsem si nemyslela, že by to mělo platit mé dítě samo. Takto se má chovat zodpovědný rodič. Takže já zastupuji děti, které ty rodiče nemají.

Jde jen o děti osmnáctileté?

I o mnohem mladší. Měla jsem případ, kdy

čtrnáctileté dívce exekutor vzal 15 tisíc korun ze sirotčího důchodu. Tě dívce bylo jen 14 a bylo to za poplatek, kdy tě holce byly dva, tři roky.

I děti, co jedou na černo, mají exekuce před dosažením plnoletosti...

Průběh je takový, že ty děti jedou s rodiči "na černo" v době, kdy jim je třeba osm let. Pak se dostanou do dětského domova. Dopravní podnik je žaluje, to řízení nějakou dobu trvá a nakonec, když jim je třeba 15 roků, je proti nim vedena exekuce. Dokud nejsou zletilé a pokud neberou nějaký sirotčí důchod, nemají výživné, což jsou výjimečné případy, tak jsou relativně v bezpečí, protože jim nikdo nemá co sebrat. Ony se o tom dozvědí až když odejdou z dětského domova. Najdou si práci, začnou si vydělávat a zjistí, že nemají peníze na účtu, protože jim

Mgr. et. Mgr. Alena Vlachová pracuje v tomto domě v Husově ulici v Praze.

**Nemáme
zapotřebí
živit se tím,
že vedeme
exekuce
proti dětem**

**Budeme
tady tímto
způsobem
"vyrábět"
z dětí krimi-
nálníky
za dluhy,
za které
opravdu
nemohly**

je exekutor vzal. Ale to exekuční řízení běželo několik let před tím, ale ty děti o tom nevěděly.

Jak se za ty roky změnila legislativa?

Změnil se zákon o místních poplatcích. Za to jsme bojovali tři roky. Novela zákona č. 266/2015 Sb. má účinnost od začátku roku 2016. Je v ní zakotvena zásada, že za děti platí rodiče. Navíc ten zákon osvobodil od místního poplatku za komunální odpad děti v ústavech různého typu a dokonce další skupiny obyvatel, což jsou osoby umístěné v domovech pro osoby se zdravotním postižením, v domovech pro seniory, v domovech se zvláštním režimem nebo chráněné bydlení. Ony ty problémy měli i senioři, protože byli v domově důchodců, kde v poplatcích za ubytování byla také zahrnuta likvidace odpadů. V obci, kde předtím bydleli, měli také tuto povinnost, takže poplatky platili vlastně dvakrát. To samé je u všech osob, které jsou v nějakém ústavu. Tam, kde produkují odpad, tam to zařízení za odvoz odpadu platí. Přitom ještě měli povinnost platit v místě trvalého bydliště. Dělal to problémy i dalším lidem, což se touto novelou odstranilo.

Do budoucna pro ně tento problém odpadl...

Ano. Zpětně ale ne. Řeším zde případy některých zvláště zarputilých obcí, které stále ještě vymáhají poplatky z minulosti po dětech.

Měla jste nějaký zajímavý případ, který by se dal v našich novinách prezentovat?

Mám rekordmana pokud jde o jízdy "na černo". Má jich šest nebo osm. Z těchto jízd je asi 150 tisíc korun exekučně vymáhaných. Z tisícovky pokuty se stalo 20 tisíc korun vinou nabalování nákladů. Často jsou v dětských domovech sourozenci. Jiný případ. Tři sestry, když jim bylo deset let, jezdily z nějaké vesnice u Pardubic autobusem osm kilometrů do školy. Nedostaly doma peníze na jízdenku a chytil je revizor. Dnes je těm holkám kolem 20 let. Odešly z domova a každá má nyní exekuci na 60 až 100 tisíc korun, což je pro děti, které odejdou z dětského domova, vlastně likvidační, protože nemají nic, žádný majetek, žádné zázemí. Většinou jsou znevýhodněné i v té dosažené kvalitaci. Práci, kterou si najdou, je ohodnocena minimální mzdou. Pro děti je to naprosto demotivující. Pro ně je ten začátek mnohem těžší, než pro někoho, kdo pořád může bydlet u maminky a má se kam vrátit. Je to těžké žít s takovým dluhem. Povede je to k tomu, že takový člověk si řekne, že se na to může vykašlat. Budeme tady tímto způsobem "vyrábět" z dětí kriminálníky za dluhy, za které

opravdu nemohly. Jsou to třeba děti, které doma nedostaly ani pořádně najíst, natož aby dostaly průkazku na jízdu autobusem. A do školy jet musely. Byly tak hodné, že tam jezdily, místo toho, aby se na to vykašlaly. A teď jsou za to tímto způsobem potrestané. To mi připadá jako vrcholná nespravedlnost.

Přihlížejí k tomu soudy?

Bohužel, co mě na tom nejvíce mrzí je, že vlastně velký podíl na tom mají naše soudy. Mám několik nálezů Ústavního soudu, který mi dal zapravdu v tom, že byla porušena procesní práva dětí v nalézacím řízení, protože děti se o dluhu nedozvěděly. Soudy řádně nezkoumaly příčinu, proč dítě jelo "na černo". Vůbec se neřídily Úmluvou o právech dítěte, která jako zásadní zásadu stanoví, že při veškeré činnosti státu a jeho orgánů, což soudy jsou, musí být zájem dítěte na prvním místě. Tady se na zájem dítěte všichni vykašlali a nechali je dostat se do této situace.

Můžete uvést ještě nějaký konkrétní případ?

Mám dvě sestry. Jedné, jak jsem vám říkala, exekutor vzal ze sirotčího důchodu 15 tisíc korun kvůli poplatkům za odpady. Teď se to samé stalo její sestře. Mimochodem, je to město Prostějov, které je statutárním městem. Má svůj vlastní právní odbor, kde pracují právníci, a přesto se při vymáhání poplatků nechávají zastupovat advokáty. To je v rozporu se zákonem, protože místní poplatek není soukromoprávní dluh. A jak víme, tak například Finanční úřad se nemůže nechat zastoupit advokátem při vymáhání daní – to musí dělat daňová správa sama. Tak to je první rozpor – postup v rozporu se zákonem. A navíc město Prostějov ty poplatky v rozporu s daňovým řádem vymáhá prostřednictvím soudního exekutora. Daňový řád tento způsob vymáhání daňových nedoplatků umožňuje pouze pokud ty náklady nejsou zjevně nepřiměřené výši vymáhané povinnosti. Což samozřejmě v případě, že výše vymáhané povinnosti je asi tak 500 nebo 1000 korun, a náklady exekuce 10 000 Kč, je samozřejmě zcela zjevně nepřiměřené. Daňový řád dává obci možnost, aby to vymáhala takzvanou daňovou exekucí, což dělají orgány finanční správy. A ty náklady tam jsou 500 korun. To město to nedělá, vymáhá to v rozporu se zákonem tak, aby na tom vydělal nějaký advokát a nějaký exekutor. Nechci spekulovat o důvodech proč statutární město Prostějov k tomuto nezákonnému postupu přistoupilo.

Budete v zastupování dětských klientů pokračovat?

Budu. Zatím mám, bohužel, těchto klientů dost a stále přibývají.

IFIS INVESTIČNÍ
FOND

WWW.IFIS.AS

IFIS investiční fond, a.s.
Vodičkova 791/41
110 00 Praha 1
IČ: 243 16 717
DIČ: CZ 243 16 717
Email: info@ifis.as

**POHLEDÁVKOVÝ INVESTIČNÍ FOND
S PORTFOLIEM TVOŘENÝM INDIVIDUÁLNÍMI ZAJIŠTĚNÝMI
POHLEDÁVKAMI A RETAILOVÝMI PORTFOLII**

- v roce 2015 přijat k obchodování na Burze cenných papírů Praha
- veškeré příjmy fondu jsou zdaňovány v ČR
- hospodaření fondu podléhá doзору ČNB

B.517.5